TANGAZO LA SERIKALI Na………………..…. la tarehe………..………

SHERIA YA MAMLAKA YA UDHIBITI USAFIRI ARDHINI,
(SURA YA 413)

KANUNI ZA USAFIRI WA WAYA ZA MAMLAKA YA UDHIBITI USAFIRI ARDHINI ZA MWAKA, 2024

MPANGILIO WA KANUNI

SEHEMU YA KWANZA
MASHARTI YA UTANGULIZI

Kanuni *Jina*

1. Jina.
2. Matumizi.
3. Tafsiri.

SEHEMU YA PILI
UTOAJI WA CHETI CHA IDHINI NA KIBALI

4. Maombi ya kibali.
5. Sifa za kupewa kibali cha kusimika njia ya waya.
6. Vigezo vya kibali cha kusimika njia ya waya.
7. Kutoa au kukataa kutoa kibali cha usimikaji njia ya waya.
8. Uthibitishaji na kukubali.
9. Maombi ya leseni.
10. Sifa za maombi ya leseni.
11. Vigezo vya leseni ya kuendesha huduma za usafiri kwa njia ya waya.
12. Kutoa au kukataa kutoa leseni.
13. Aina ya huduma.
14. Aina za leseni.
15. Kuhuisha leseni.
16. Ada za kutoa ama kuhuisha.

SEHEMU YA TATU
MASHARTI YA CHETI CHA IDHINI NA LESENI

17. Masharti ya cheti cha idhini.
18. Masharti ya leseni.

SEHEMU YA NNE
USITISHAJI NA UFUTAJI WA LESENI

19. Usitishaji wa leseni.
20. Utaratibu wa usitishaji.
21. Ufutaji wa leseni.

SEHEMU YA TANO
USIMIKAJI NA UENDESHAJI WA NJIA YA WAYA
22. Uchambuzi wa usalama.
SEHEMU YA SITA
UKAGUZI
23. Ukaguzi wa uendeshaji.
24. Mamlaka ya mkaguzi.
25. Uchunguzi wa mwendeshaji.
26. Uchunguzi wa mamlaka.
27. Miongozo ya uchunguzi wa ajali.
28. Notisi ya kufanya marekebisho.
29. Notisi ya zuio.
SEHEMU YA SABA
MASHARTI YA JUMLA

30. Makosa na adhabu.
31. Mapitio.

MAJEDWALI

SHERIA YA MAMLAKA YA UDHIBITI USAFIRI ARDHINI,
(SURA YA 413)

KANUNI

(Zimetengenezwa chini ya kifungu cha 45)

KANUNI ZA USAFIRI WA WAYA ZA MAMLAKA YA UDHIBITI USAFIRI ARDHINI ZA MWAKA, 2024

SEHEMU YA KWANZA

MASHARTI YA UTANGULIZI

Jina

1. Kanuni hizi zitajulikana kama Kanuni za Usafiri wa Waya za Mamlaka ya Udhibiti Usafiri Ardhini za Mwaka 2024.

Matumizi

2. Kanuni hizi zitatumika kwa ajili ya usimikaji, uendeshaji na usimamizi wa usafiri wa waya kwa shughuli za umma, utalii na starehe ikijumuisha viwanja vya burudani na viwanja vya michezo.

Tafsiri
Cap. 413

3. Katika Kanuni hizi isipokuwa kama muktadha utahitaji vinginevyo -
"Sheria" maana yake ni Sheria ya Mamlaka ya Udhibiti Usafiri Ardhini;

"Mamlaka" maana yake ni Mamlaka ya Udhibiti Usafiri Ardhini iliyoundwa kwa mujibu wa kifungu cha 4 cha Sheria;

"gari la waya" maana yake ni kifaa ambacho kimening'inizwa na kuendeshwa na waya mmoja au nyingi;

"huduma za usafiri wa waya" maana yake ni huduma zitakazotolewa kwa abiria, bidhaa au huduma nyingine za usafiri kwa njia ya waya na inajumuisha, lakini sio tu kwa magari ya waya, laini za *zip*, mbuga za angani, *gondola*, *tram* za angani, viti au lifti za kuteleza;

"mpangilio ya njia ya waya" maana yake ni mfumo mzima wa uwandani, unaojumuisha miundombinu na mifumo ndogo, ambayo imeundwa, kujengwa, kukusanywa na kuwekwa ili kutoa huduma za usafiri wa njia ya waya, ambapo mvuto hutolewa na nyaya zilizowekwa kando ya njia ya usafiri.;

"lifti ya kuvuruta" maana yake ni kifaa cha kubebea ambapo abiria walio na vifaa vinavyofaa huvutwa kwenye njia iliyoandaliwa;

"kuanza kwa huduma" maana yake ni uendeshaji wa awali wa ufungaji wa njia ya waya na kitu cha wazi cha kutoa huduma za usafiri wa waya;

"gari ya *funicular*" maana yake ni kifaa cha kubebea ambacho hukokotwa kwa kamba moja au zaidi kwenye njia ambayo inaweza kuwa ya chini au kushikiliwa na miundo thabiti;

"miundombinu" maana yake ni kituo chochote kando ya laini kilichoundwa mahsusi na kusanifiwa kwa ajili ya njia ya waya na kujengwa kwenye njia, ambayo inazingatia mpangilio na hali ya juu ya mfumo na ambayo inahitajika kwa ajili ya ujenzi na uendeshaji wa ufungaji wa njia ya waya, ikiwa ni pamoja na misingi.;

"mkaguzi" maana yake ni mtu aliyeteuliwa na Mamlaka kama mkaguzi kwa mujibu wa Kanuni hizi;

"Leseni" maana yake ni leseni ya kuendesha huduma za usafiri kwa njia ya waya inayotolewa kwa mujibu wa Kanuni hizi;

"Waziri" maana yake ni Waziri anayehusika na masuala ya uchukuzi;

'mzalishaji' maana yake ni mtu yeyote anayezalisha mfumo mdogo au sehemu ya usalama au ambaye ana mfumo mdogo kama huo au sehemu ya usalama iliyoundwa au kutengenezwa chini ya jina lake au alama ya biashara au kuijumuisha katika mpangilio wa njia ya waya;

"muendeshaji" maana yake ni mtu aliyepewa leseni kutoka huduma za usafiri wa njia ya waya;

"kifaa cha usalama" maana yake ni sehemu yoyote ya vifaa au kifaa chochote kinachokusudiwa kuingizwa katika mfumo au mfumo mdogo au mpangilio wa njia ya waya ili kuhakikisha utendakazi wa usalama wa mpangilio wa njia ya waya, ambacho kushindwa kwake kutahatarisha usalama au afya ya abiria, wafanyakazi wa uendeshaji au wahusika wengine;

"mpango wa usalama" maana yake ni nyaraka iliyo na mikakati na rasilimali za usaidizi ili kufikia malengo ya usalama ndani ya mahali pa kazi;

"mifumo midogo" maana yake ni sehemu au mchanganyiko wake, unaokusudiwa kuingizwa kwenye mpangilio wa njia ya waya; na

'vipimo vya kiufundi' maana yake ni nyaraka ambayo inabainisha mahitaji ya kiufundi ya kutimizwa na mpangilio wa njia ya waya, miundombinu, mfumo mdogo au sehemu ya usalama.

SEHEMU YA PILI
UTOAJI WA CHETI CHA IDHINI NA KIBALI

Maombi ya kibali

4. Mtu anayetarajia kusimika au kujenga njia ya waya ataomba kwa Mamlaka kibali cha usimikaji njia ya waya katika Fomu iliyoainishwa chini ya Jedwali la Kwanza.

Sifa za kupewa kibali cha kusimika njia ya waya

5. Mtu anayetarajia kusimika au kujenga miundombinu ya usafiri wa njia ya waya atatimiza sifa zifuatazo:

(a) ikiwa ni kampuni, iwe imesajiliwa Tanzania; au
(b) ikiwa ni mtu binafsi, udhibitisho wa uraia wa Tanzania.

Vigezo vya kibali cha

6. Maombi yatakayofanywa chini ya kanuni ndogo ya (1) yataambatishwa na vifuatavyo:

kusimika njia ya waya

(a) ikiwa ni kampuni, nyaraka iliyoanzisha kampuni;
(b) ikiwa ni mtu binafsi, udhibitisho wa uraia wa Tanzania;
(c) idhini ya maandishi kutoka kwa mamlaka husika mahali ardhi ilipo;
(d) ripoti ya upembuzi yakinifu itakayojumuisha maelezo ya wigo wa huduma zinazotarajiwa kutolewa chini ya uendeshaji wa waya;
(e) muundo na michoro ya kina ya usanifu wa usimikaji wa njia ya waya;
(f) mpango wa usalama ulioainishwa chini ya Jedwali la Saba la Kanuni hizi;
(g) cheti cha tathmini ya athari za mazingira;
(h) uthibitisho wa uwezo wa kifedha kusimika au kujenda njia ya waya;
(i) mpango wa matengenezo;
(j) uthibitisho wa malipo ya ada za maombi ya kibali; na
(k) Ametimiza vigezo na masharti muhimu vya usimikaji wa njia ya waya kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nane.

Kutoa au kukataa kutoa kibali cha usimikaji njia ya waya

7.-(1) Mamlaka inaweza, baada ya kupokea na kupitia maombi ya usimikaji wa njia ya waya, kutoa kibali cha usimikaji wa njia ya waya katika Fomu iliyoainishwa kwenye Jedwali la Pili

(2) Mamlaka inaweza kukataa kutoa kibali cha usimikaji wa njia ya waya pale ambapo mwombaji-

(a) hajatimiza vigezo vilivyoainishwa chini ya Kanuni hizi
(b) amewasilisha taarifa za uwongo au za kupotosha; au
(c) ametoa taarifa zisizo sahihi kuhusiana na maombi

(3) Endapo Mamlaka itakataa kutoa kibali cha usimikaji wa njia ya waya, itamjulisha mwombaji kwa maandishi ndani ya siku kumi na nne za kazi kuanzia tarehe ya kupokea maombi ikielezea sababu za kukataliwa.

(4) Mwombaji baada ya kupokea taarifa chini ya kanuni ndogo ya (3), anaweza kurekebisha mapungufu yaliyobainika na kuwasilisha upya maombi ndani ya siku kumi na nne tangu tarehe ya kupokea taairfa ya kukataliwa.

(5) Endapo mwombaji atashindwa kuwasilisha tena maombi ndani ya muda uliowekwa chini ya kanuni ndogo ya (4), atalazimika kuwasilisha maombi mapya.

Uthibitishaji na kukubaliwa

8.-(1) Mamlaka itafanya ukaguzi wa mara kwa mara ili kuhakiki uzingatiaji wa masharti ya kibali cha uwekaji njia ya waya kabla ya kutoa Cheti cha Idhini.

(2) Endapo Mamlaka itaridhika na uzingatiaji kamili wa masharti ya kibali cha uwekaji njia ya waya, itatoa Cheti cha Idhini kilichoainishwa chini ya Jedwali la Tatu la Kanuni hizi.

(3) Cheti cha Idhini kinachotolowa chini ya kanuni ndogo ya (2) kitakuwa halali kwa muda kipindi cha miaka mitano toka tarehe kilipotolewa.

(4) Mmliki wa Cheti cha Idhini mwenye nia ya kuhuisha Cheti chake, atawasilisha maombi ya kuhuisha Cheti ndani ya mwezi mmoja kabla ya cheti chake kuisha muda.

Maombi ya leseni

9. Mtu anayetarajia kuendesha huduma za usafiri kwa njia ya waya, ataomba kwa Mamlaka leseni ya kuendesha huduma za usafiri kwa njia ya waya katika Fomu

iliyoainishwa chini ya Jedwali la Nne.

Sifa za maombi ya leseni

10. Mtu anayetarajia kuendesha huduma za usafiri kwa njia ya waya atatimiza sifa zifuatazo:

(a) ikiwa ni kampuni, iwe imesajiliwa Tanzania; au
(b) ikiwa ni mtu binafsi, udhibitisho wa uraia wa Tanzania.

Vigezo vya leseni ya kuendesha huduma za usafiri kwa njia ya waya

11.Maombi ya leseni yatakayofanywa chini ya kanuni ndogo ya (1) yataambatishwa na vifuatavyo

(a) ikiwa ni kampuni, katiba ya kampuni;
(b) ikiwa ni mtu binafsi, udhibitisho wa uraia wa Tanzania;
(c) ripoti ya upembuzi yakinifu itakayojumuisha maelezo ya wigo wa huduma zinazotarajiwa kutolewa chini ya uendeshaji wa waya;
(d) mpango wa usalama ulioainishwa chini ya Jedwali la Saba la Kanuni hizi;
(e) mpango wa uendeshaji;
(f) nakala ya bima inayowalinda wateja;
(g) uthibitisho wa uwezo wa wafanyakazi wa uendeshaji; na
(h) uthibitisho wa malipo ya ada za maombi ya leseni.

Kutoa au kukataa kutoa leseni

12.-(1) Mamlaka inaweza, baada ya kupokea na kupitia maombi ya leseni, kutoa leseni katika Fomu iliyoainishwa kwenye Jedwali la Tano.

(2) Kwa kuzingatia kanuni ndogo ya (1), Mamlaka inaweza kukataa kutoa leseni ya huduma za usafirishaji kwa njia ya waya pale ambapo mwombaji -

(a) hajatimiza vigezo vilivyoainishwa chini ya Kanuni hizi
(b) amewasilisha taarifa za uwongo au za kupotosha; au
(c) ametoa taarifa zisizo sahihi kuhusiana na maombi.

(3) Endapo Mamlaka itakataa kutoa leseni ya huduma za usafirishaji kwa njia ya waya, itamjulisha mwombaji kwa maandishi ndani ya siku kumi na nne za kazi kuanzia tarehe ya kupokea maombi ikielezea sababu za kukataliwa.

(4) Mwombaji baada ya kupokea taarifa chini ya kanuni ndogo ya (3), anaweza kurekebisha mapungufu yaliyobainika na kuwasilisha upya maombi ndani ya siku kumi na nne tangu tarehe ya kupokea taarifa ya kukataliwa.

(5) Endapo mwombaji atashindwa kuwasilisha tena maombi ndani ya muda uliowekwa chini ya kanuni ndogo ya (4), atalazimika kuwasilisha maombi mapya.

Aina ya huduma

13. Leseni zinazoweza kutolewa chini ya Kanuni hizi zitakuwa kwa ajili ya utoaji wa huduma zifuatazo-

(a) huduma za abiria;
(b) huduma za mizigo; au
(c) huduma za starehe.

Aina za leseni

14.- (1) Mamlaka inaweza kutoa aina zifuatazo za leseni kwa waendeshaji-

(a) leseni ya muda mfupi isiyoweza kuhusihwa ya muda usiozidi miezi mitatu;
(b) leseni ya kawaida ambayo itakuwa ya muda usiozidi miaka mitatu; au
(c) leseni ya muda mrefu inayoweza kuwa ya muda usiozidi miaka mitano.

(2) Mamlaka inaweza kuamua kutoa leseni maalum kwa muda unaozidi miaka mitano baada ya kushauriana na Waziri.

Kuhuisha leseni

15. Mmiliki wa leseni ya kawaida, leseni ya muda mrefu au leseni ya muda mfupi mwenye nia ya kuhuisha leseni hiyo, atawasilisha maombi ya kuhuisha leseni ndani ya miezi mitatu, kabla ya leseni yake kuisha muda.

Ada za kutoa ama kuhuisha

16. Ada zote zinazohusiana na maombi au uhuishaji wa Cheti cha Idhini au leseni zitalipwa kwa kiasi kilichoainishwa chini ya Jedwali la Sita.

SEHEMU YA TATU
MASHARTI YA CHETI CHA IDHINI NA LESENI

Masharti ya Cheti cha Idhini

17. Mmiliki wa Cheti cha Idhini atahakikisha-

(a) usimikaji wa miundombinu, mifumo midogo na vipengele vya usalama vinakidhi mahitaji muhimu ya miundombinu ya waya kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nane.
(b) vigezo vya mzalishaji kuhusu usimikaji na ujenzi wa njia za waya vinazingatiwa
(c) mifumo midogo au vipengele vya usalama ambavyo vimewekwa vinazingatia viwango vilivyowekwa na mamlaka husika; na
(d) usanifu na ujenzi wa njia ya waya umeidhinishwa na Mamlaka kabla ya kuanza kwa mradi.

Masharti ya leseni

18. Mmiliki wa leseni ataweka na kutunza-

(a) mifumo ya uendeshaji wa waya inaunganishwa na mfumo wa teknolojia ya habari na mawasiliano wa Mamlaka
(b) viwango vya usalama, vigezo na masharti yaliyoainishwa katika Jedwali la Pili
(c) wafanyakazi wenye uwezo
(d) kumbukumbu za usimikaji, ujenzi na uendeshaji wa njia za waya
(e) mpango wa usalama ulioainishwa chini ya Jedwali la Saba la Kanuni hizi
(f) mpango wa uendeshaji

SEHEMU YA NNE
USITISHAJI NA UFUTAJI WA LESENI

Usitishaji wa leseni

19. Mamlaka inaweza kusitisha leseni kwa muda usiozid siku tisini iwapo itajiridhisha kuwa mmiliki wa leseni-

(a) amekiuka masharti yaliyopelekea kutolewa kwa leseni;
(b) amekiuka masharti ya Kanuni hizi;
(c) amekiuka amri halali kutoka kwa Afisa wa Mamlaka; na
(d) Amemzuia ofisa wa Mamlaka kufanya ukaguzi.

Utaratibu wa usitishaji

20.-(1) Mamlaka kabla ya kusitisha usajili, itatoa notisi ya siku kumi na nne kwa mmiliki wa leseni kutoa utetezi wa kwanini leseny wake isisitishwe.

(2) Mmiliki wa leseni, baada ya kupokea notisi chini ya kanuni ndogo ya (1), anapaswa kuwasilisha utetezi wake kwa maandishi ndani ya siku kumi na nne kuanzia tarehe ya kupokea notisi na kutoa sababu kwanini usajili wake usisitishwe.

(3) Mamlaka itasitisha leseni na kutoa sababu ya kusitisha iwapo:

(a) Mamlaka haijaridhishwa na utetezi uliowasilishwa chini ya kanuni ndogo ya (2); au
(b) mmiliki wa leseni hajawasilisha utetezi wake.

(4) Endapo leseni imesitishwa chini ya kanuni ya hii, mmiliki wa leseni atapaswa kusitisha utoaji wa huduma za usafiri wa waya ndani ya siku saba kuanzia tarehe ya kusitisha usajili, na atapaswa kukabidhi leseni kwa Mamlaka.

(5) Endapo usajili utabaki kuwa halali mpaka kipindi cha kusitisha leseni kitakapoisha, Mamlaka itarudisha leseni kwa mmiliki wa leseni baada ya muda wa kusitisha kumalizika na kutekeleza maelekezo mengine kama yalivyoainishwa kwenye notisi ya usitishwaji.

Ufutaji wa leseni

21.-(1) Mamlaka itafuta leseni ambayo imesitishiwa zaidi ya mara mbili.

(2) Bila kujali masharti ya kanuni ndogo ya (1), Mamlaka inaweza kufuta leseni pale ambapo ukiukaji uliofanyika umesababisha madhara makubwa au vifo.

SEHEMU YA TANO
USIMIKAJI NA UENDESHAJI WA NJIA YA WAYA

Uchambuzi wa usalama

22.-(1) Mtu anayetarajia kusimika na kuendesha njia ya waya atafanya uchambuzi wa usalama wa njia ya waya iliyopangwa.

(2)Uchambuzi wa usalama unaofanywa chini ya kanuni ndogo ya (1)-

(a) utazingatia njia zote za uendeshaji zinazotarajiwa;
(b) utafata uchambuzi wa usalama na taratibu zilizowekwa;
(c) utahakikisha kwamba muundo na usanifu wa njia ya waya unazingatia mazingira ya ndani na hali mbaya zaidi kwa madhumuni ya usalama;
(d) utazingatia vipengele vyote vya usalama vya mpangilio wa njia ya waya na vigezo vyake ya nje katika mazingira ya usanifu, ujenzi na uendeshaji; na
(e) utafanya tathmini ya hatari inayowezekana kutokea wakati wa usimikaji na uendeshaji wa waya.

(3) Uchambuzi wa usalama utajumuisha vifaa vya usalama na athari zake kwenye mpangilio wa njia ya waya na mifumo midogo inayohusiana ili kuhakikisha:

(a) uwezo wa kukabiliana na uharibifu wa awali au kushindwa na kubaki katika hali ambayo inahakikisha usalama, katika hali ya chini ya uendeshaji au

katika hali ya kushindwa; au

(b) rahisi kufuatilia

(4) Uchambuzi wa usalama utatumika kuonyesha viashiria vya hatari na hali ya hatari.

SEHEMU YA SITA
UKAGUZI

Ukaguzi wa uendeshaji

23. Mamlaka inaweza kufanya ukaguzi wa miundombinu ya njia ya waya na uendeshaji kulingana na vigezo vilvyowekwa.

Mamlaka ya ukaguzi

24.Katika kutekeleza ukaguzi chini ya kanuni ndogo ya (1), mamlaka ya mkaguzi yatakuwa -

(a) kufika na kuingia ndani ya majengo yanayohusika na mpangilio, ujenzi au uendeshaji ambapo mfumo mdogo au sehemu ya usalama imehifadhiwa na kufanya ukaguzi;

(b) kumtaka mtu anayehusika au anayesimamia mpangilio au mfumo mdogo kutoa vitabu, hati, kumbukumbu au ripoti za usalama zinazohusiana na usimikaji, mfumo mdogo au sehemu;

(c) kukagua au kuchukua nakala au dondoo kutoka kwa vitabu hivyo, nyaraka, kumbukumbu au ripoti kwa uchunguzi zaidi;

(d) kufanya ukaguzi, uchunguzi au majaribio ya usimikaji, mfumo mdogo au sehemu ya usalama kadiri mkaguzi atakavyoona inafaa;

(e) kuchunguza utaratibu wowote unaohusishwa na mpangilio wa njia ya waya, mfumo mdogo au sehemu ya usalama;

(f) kuchukua vipimo au picha ili kusaidia ukaguzi wa mpangilio, vyombo vya ufuatiliaji au mifumo;

(g) kumtaka mtu yeyote kumpatia vifaa na usaidizi vilivyopo ndani ya uwezo wake unaohitajika ili kumwezesha kutekeleza mamlaka yoyote aliyopewa chini ya kanuni hii; na

(h) kusababisha sehemu yoyote ya njia ya waya ambayo inaonekana kuwa muhimu kwa Kanuni hizi kuvunjwa, au kupimwa kwa madhumuni ya usalama mbele ya mtu anayehusika.

Uchunguzi wa mwendeshaji

25.-(1) Mwendeshaji atafanya uchunguzi wa matukio katika uendeshaji wa huduma ya usafiri wa waya kwa kuzingatia mazinigira ya tukio lolote.

(2) Matukio yanayochunguzwa chini ya kanuni ndogo ya (1) yataripotiwa kwa Mamlaka ndani ya siku kumi na nne baada ya kutokea kwa tukio hilo.

Uchunguzi wa Mamlaka

26. Kwa kuzingatia kanuni ndogo ya (2), Mamlaka itaamua kama ni muhimu kufanya uchunguzi wa mazingira yafuatayo pale ambapo ajali --

(a) ina athari dhahiri kwa usalama wa njia ya waya

(b) imesababisha kifo cha mtu

(c) imesababisha madhara kwa mtu

(d) imesababisha madhara makubwa kwa vifaa, miundombinu au mazingira; au

(e) imepelekea kusitishwa au usumbufu wa huduma ya usafiri wa waya kwa muda wa zaidi ya masaa ishirini na nne

(2) Ripoti ya uchunguzi itabainisha sababu za ajali, hatua za kurekebisha na hatua za usalama ili kuzuia kujirudia kwa ajali.

(3) Bila kujali masharti ya Kanuni hii, Waziri anaweza kuagiza Timu ya Uchunguzi kwa madhumuni ya kuchunguza tukio au ajali.

Miongozo ya Uchunguzi wa Ajali

27. Uchunguzi unaofanywa chini ya Kanuni hizi utazingatia taratibu zilizowekwa chini ya Mwongozo wa Uchunguzi wa Ajali uliowekwa na Mamlaka.

Notisi ya kufanya marekebisho

28. Pale ambapo Mkaguzi atathibitisha kwa misingi halali kwamba shughuli hiyo inahusisha hatari ya mara moja kwa usalama-

(a) Kuhusiana na huduma ya usafiri kwa njia ya waya au majengo ya njia ya waya

(b) kwenye au karibu na miundombinu au vifaa vya njia ya waya

anaweza kumpa mwendeshaji Notisi ya Marekebisho iliyoainishwa chini ya Jedwali la Tisa la Kanuni hizi ili kurekebisha hatari za kiusalama kwa kuiridhisha Mamlaka.

Notisi ya zuio

29.-(1) Endapo Mamlaka, baada ya ukaguzi wa njia za waya, inaona kuwa kuendelea kwa matumizi kunaweza kuhatarisha usalama wa huduma zinazotolewa, itatoa notisi ya zuio katika fomu iliyoainishwa chini ya Jedwali la Kumi kwa mwendeshaji na kuelezea maoni hayo pamoja na sababu kwa Waziri.

(2) Waziri anaweza, baada ya kupokea maoni ya Mamlaka kwa mujibu wa kanuni ndogo ya (1), kuelekeza kusitishwa kwa matumizi ya njia za waya.

SEHEMU YA SABA
MASHARTI YA JUMLA

Makosa na adhabu

30. Mtu yeyote -

(a) atakayeshindwa kuzingatia notisi ya zuio au maagizo yoyote yaliyotolewa chini ya Kanuni hizi

(b) atakayetoa kwa Mamlaka au Mkaguzi kumbukumbu, taarifa, tamko au maelezo yenye yoyote ambayo kwa ufahamu wake ni ya uongo au ya kupotosha;

(c) atakayeshindwa kutoa au kukabidhi nyaraka zozote kwa ombi chini ya Kanuni hizi

(d) atakayemzuia au mbugudhi Mkaguzi katika kutekeleza majukumu yake chini ya Kanuni hizi

(e) atakayeondoa, kubadilisha au kuharibu kitu chochote kilichokamatwa au kuondolewa na Mkaguzi; au

(f) atakayeshindwa kuzingatia masharti yoyote chini ya Kanuni hizi

atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyopungua milioni moja lakini isiyozidi shilingi milioni tatu au kifungo kisichopungua miezi sita

lakini kisichozidi miaka miwili au vyote kwa pamoja.

Mapitio

31. Mtu ambaye hajaridhishwa na uamuzi wa Mamlaka chini ya Kanuni hizi anaweza, ndani ya siku kumi na nne tangu tarehe ya uamuzi huo, kutuma maombi kwa Mamlaka kwa ajili ya mapitio.

MAJEDWALI

JEDWALI LA KWANZA

(*Limetengenezwa chini ya kanuni ya 4)*

MAOMBI YA KUSIMIKA NJIA YA WAYA/UJENZI

1. Taarifa za Mawasiliano

i. Jina la Mwombaji: ……………………………………………………………

ii. Cheo/Nafasi: ………………………………………………………………

iii. Anuani: …………………………………………………………………….

iv. Namba ya Simu: …………………………………………………………

v. Barua pepe: ……………………………………………………………...

2. Taarifa za Kampuni

i. Jina la Kampuni: ………………………………………………………….

ii. Namba ya Usajili ya Kampuni: ……………………………………………..

iii. Tarehe ya Usajili: ………………………………………………………..

iv. Namba ya Utambulisho wa Mlipakodi: ………………………………………….

v. Anuani ya Biashara: ……………………………………………………….

vi. Barua Pepe: ……………………………………………………………….

vii. Namba ya Simu: …………………………………………………………..

3. Taarifa za Usimikaji/Ujenzi wa Njia ya Waya

i. Aina ya Usimikaji/Ujenzi wa Njia ya Waya uliolengwa: ………………………………………

ii. Eneo la mradi……………………………………………………………………..

iii. Tarehe inayotegemewa ya usimikaji/ujenzi: …………………………………………….

iv. Mahitaji yoyote maalum: ………………………………………………...

4. Nyaraka zinazohitajika

(Tafadhali ambatisha nyaraka zote husika kwa ajili ya maombi ya kibali cha kusimika njia ya waya kama zilivyoainishwa chini ya kanuni ya 4)

i. ikiwa ni kampuni, nyaraka iliyoanzisha kampuni

ii. ikiwa ni mtu binafsi, udhibitisho wa uraia wa Tanzania

iii. idhini ya maandishi kutoka kwa mamlaka husika mahali ardhi ilipo

iv. ripoti ya upembuzi yakinifu itakayojumuisha maelezo ya wigo wa huduma zinazotarajiwa kutolewa chini ya uendeshaji wa waya

v. muundo na michoro ya kina ya usanifu wa usimikaji wa njia ya waya

vi. cheti cha tathmini ya athari za mazingira

vii. uthibitisho wa malipo ya ada za maombi ya kibali; na

viii. vigezo na masharti muhimu vya usimikaji wa njia ya waya kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Nane;

5. Tamko

Mimi …………………………………………………… natamka kwamba maelezo yaliyotolewa katika maombi haya ni ya kweli, sahihi na kamili kwa kadri ya ufahamu wangu. Ninaelewa kwamba kutoa taarifa zozote za uongo kunaweza kusababisha kukataliwa kwa ombi hili.

Sahihi ya Mwombaji: __________________________ Tarehe: ____________________________

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya kanuni ya 7(1))

KIBALI CHA KUSIMIKA/KUJENGA NJIA YA WAYA

KIBALI Na……………………………………….

Tarehe Iliyotolewa: ……………………………..

Kwa

……………………….

……………………….

……………………….

YAH: KIBALI CHA KUSIMIKA/KUJENGA NJIA YA WAYA

Kibali hiki Na. ***Ingiza namba ya kibali*** kimetolewa kwa ***Ingiza jina la mwendeshaji*** ili kusimika/kujenga miundombinu ya njia ya waya katika eneo la ***Ingiza eneo la njia ya waya***.

Kibali hiki kitaanza kutumika kuanzia tarehe ya ***Ingiza tarehe ya mwanzo*** hadi ***Ingiza tarehe ya mwisho***.

Masharti ya kibali yameambatishwa upande wa nyuma wa kibali hiki.

Sahihi	**Tarehe**
……………………………………	**………………………**
Namba.	**Mkurugenzi Mkuu [Mhuri]**

JEDWALI LA TATU

(Limetengenezwa chini ya kanuni ya 8(2))

CHETI CHA IDHINI

Cheti hiki Na. ***Ingiza namba ya Cheti*** kimetolewa kwa ***Ingiza jina la mwendeshaji*** kuidhinisha matumizi ya miundombinu ya njia ya waya ***Ingiza eneo la usimikaji wa njia ya waya*** kwa ajili ya kutoka huduma za usafiri wa njia ya waya aina ya ***Ingiza aina ya huduma***

Cheti hiki kitaanza kutumika kuanzia tarehe ya ***Ingiza tarehe ya mwanzo*** hadi ***Ingiza tarehe ya mwisho*.**

Masharti ya cheti yameambatishwa upande wa nyuma wa cheti hiki.

Sahihi	**Tarehe**
……………………………………	**………………………**
SN Na.	**Mkurugenzi Mkuu [Mhuri]**

JEDWALI LA NNE

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 9)

FOMU YA MAOMBI YA LESENI YA KUENDESHA HUDUMA ZA USAFIRI KWA NJIA YA WAYA

Aina ya maombi: *Mapya* ☐ *Kuhuisha* ☐

1. TAARIFA ZA MWOMBAJI

Jina la Mwombaji: ……………………………………………………………..………….

Na. ya Cheti cha Usajili. ……………………..………………….…………..

Na. ya Cheti cha Idhini: ………………………………..……………………………

Tarehe iliyotolewa: ………………………………………………………………..……………………….

Eneo la Biashara: ……………………………………………………………………...………….

Anuani ya Ofisi: ……………………………….…………..…………………………………

Sanduku la Posta: ………………………………………………………………………………………

Na. a Simu: …………………………………………….……………..……………...

Barua pepe: …………………………………………………………………………

2. AINA YA MAOMBI

Aina ya leseni: *Leseni ya Muda Mfupi* ☐ *Leseni ya Kawaida* ☐ *Leseni ya Muda Mrefu* ☐

Aina ya huduma. *Huduma za abiria;* ☐ *Huduma za mizigo;* ☐ *Huduma za starehe.* ☐

Maelezo mafupi na wigo wa huduma zitakazotolewa:

……

………

……

3. TAARIFA ZA LESENI ILIYOPITA (KAMA ZIPO):

Namba ya Leseni : ……………… Tarehe ya Ukomo : ……………………

4. TAMKO:

Mimi ……………………………………………………… natamka kwamba maelezo yaliyotolewa katika maombi haya ni ya kweli, sahihi na kamili kwa kadri ya ufahamu wangu. Ninaelewa kwamba kutoa taarifa zozote za uongo kunaweza kusababisha kukataliwa kwa ombi hili au kufutwa kwa leseni.

Majina Kamili- : …………………………………………………………………………

Cheo : …………………………………………………………………………

Sahihi : …………………………………………………………………………

Mhuri wa Ofisi : …………………………………………………...…………………..

Tarehe : ..…………………………………………………………..…………………

JEDWALI LA TANO

(Limetengenezwa chini ya Kanuni ya 12)

LESENI YA KUENDESHA HUDUMA ZA USAFIRI KWA NJIA YA WAYA

Leseni hii Na. ***Ingiza namba ya leseni*** imetolewa kwa ***Ingiza jina la mwendeshaji*** ili kwa ajili ya kutoa huduma moja ama zifuatazo:-

1. Huduma za Abiria ☐
2. Huduma za Mizigo ☐
3. Huduma za Starehe ☐

Leseni hii itaanza kutumika kuanzia tarehe ya ***Ingiza tarehe ya mwanzo*** hadi ***Ingiza tarehe ya mwisho***. Masharti ya leseni yameambatishwa upande wa nyuma wa cheti hiki...

Sahihi	**Tarehe**
……………………………………	**………………………**
SN Na.	**Mkurugenzi Mkuu [Mhuri]**

JEDWALI LA SITA

____

(Limetengenezwa chini ya kanuni ya 16)

ADA ZA MAOMBI

A. ADA ZA MAOMBI YA KIBALI

AINA YA NJIA YA WAYA	FEES
KUSIMIKA GARI LA WAYA	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
KUSIMIKA *DRAG LIFT*	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
KUSIMIKA *FUNICULAR VEHICLE*	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)

B. ADA ZA CHETI CHA IDHINI

AINA YA USIMIKAJI WA NJIA YA WAYA	FEES
KUSIMIKA GARI LA WAYA	US$ 1500 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
KUSIMIKA *DRAG LIFT*	US$ 100 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
KUSIMIKA *FUNICULAR VEHICLE*	US$ 1000 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)

C. ADA ZA MAOMBI YA LESENI

(a) HUDUMA ZA ABIRIA

UREFU WA USIMIKAJI WA NJIA YA WAYA	MUDA MFUPI	KAWAIDA	MUDA MREFU
0- 100m	US$ 100 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 500 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
101- 300m	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 350 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 800 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
301- 500m	US$ 300 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 450 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1000 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
Above 500m	US$ 400 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 600 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1400 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)

(b) HUDUMA ZA MIZIGO

UREFU WA USIMIKAJI WA NJIA YA WAYA	MUDA MFUPI	KAWAIDA	MUDA MREFU
0- 100m	US$ 100 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 300 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 700 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
101- 300m	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 500 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 900 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
301- 500m	US$ 300 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 700 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
Above 500m	US$ 400 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 900 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1600 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)

(c) HUDUMA ZA STAREHE

UREFU WA USIMIKAJI WA NJIA YA WAYA	MUDA MFUPI	KAWAIDA	MUDA MREFU
0- 100m	US$ 200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 500 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1000 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
101- 300m	US$ 400 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 900 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1500 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
301- 500m	US$ 600 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1200 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 2000 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)
Above 500m	US$ 800 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 1600 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)	US$ 2500 (au kiasi sawa na hicho kwa TZS)

JEDWALI LA SABA

(Limetengenezwa chini ya kanuni ya 6(f))

VIPENGELE VYA MPANGO WA USALAMA

Muendeshaji ataanzisha, kutekeleza na kutunza mpango wa usalama unaojumuisha vipengele vifuatavyo:

1. Lengo la Mpango wa Usalama.

Bila lengo lolote hakuna maana ya mpango wa usalama, kwa nini unatayarisha mpango wa usalama lazima utaje vitu, kama vile:-

- Eleza sera ya usalama iliyoidhinishwa na wasimamizi.
- Kuboresha utamaduni wa HSE wa taasisi.
- Kupunguza athari.

2. Sera ya Usalama (Sera ya HSE).

Sera ya usalama ni maudhui ya msingi ya mpango wa usalama, mpango wa usalama au mpango wa HSE ni wajibu ulioandikwa na wawakilishi wa juu wa shirika kudhibitisha huduma ya afya na usalama wa wafanyakazi.

3. Tathmini ya Hatari ya Usalama.

Kuwepo kwa Tathmini ya Hatari kunaonyesha uwezo wa kutambua hatari katika shughuli tofauti za shirika, utaratibu wa wazi wa tathmini lazima ubainishwe.

4. Vigezo Vinavyotumika vya Usalama Kisheria.

Ni mahitaji gani ya Kisheria ya usalama yatatumika au kufuatwa katika shirika lazima yapangwe na kujumuishwa katika mpango wa usalama.

5. Majukumu na Wajibu.

Hii ni wazi kwamba mfanyakazi mmoja hawezi kufanya shughuli zote ndani ya shirika, hivyo kugawanya majukumu kati ya mfanyakazi husaidia kufikia lengo la mpango wa usalama kama vile:-

- Jukumu la Meneja wa Uendeshaji.
- Jukumu la Meneja wa Usalama.
- Jukumu la Meneja wa Rasilimali watu.
- Jukumu la wasimamizi.
- Jukumu la wafanyakazi.

6. Mpango wa Dharua.

Ili kukabiliana na dharura yoyote taasisi ni lazima iwe na mpango wa dharura.

7. Mafunzo.

Moduli za mafunzo lazima ziwekwe na shirika na lazima zijumuishwe katika mpango wa usalama, aina gani ya mafunzo, vipi na nani ataendesha mafunzo.

8. Vifaa vya Ustawi.

Vifaa vya msingi kwa mujibu wa sheria lazima vitajwe katika mpango wa usalama kama vile:-
Malazi
Chakula
Huduma ya kwanza.

9. Taratibu za usalama kazini.

Njia ya usalama kulingana na viwango vya kisheria vya kutekeleza shughuli za shirika lazima viunganishwe katika mpango wa usalama.

10. Nyaraka za usalama

Bila Nyaraka za Usalama maudhui ya mpango wa usalama hayawezi kuridhisha, ni nyaraka gani za usalama zinazofuatwa katika shirika lazima zitajwe.

JEDWALI LA NANE

(*Limetengenezwa chini ya kanuni ya 6(k)*)

MAHITAJI MUHIMU KWA USIMIKAJI WA NJIA YA WAYA

1. Dhumuni

Jedwali hili linaweka mahitaji muhimu, ikijumuisha udumishaji na utendakazi unaotumika kwa usanifu wa njia ya waya na usimikaji/ujenzi kabla ya kuingia kwenye kutoa huduma..

2. Mahitaji ya Jumla

2.1. Usalama wa watu

Usalama wa abiri, wafanyakazi waendeshaji pamoja na umma kwa ujumla ni hitaji la msingi kipindi cha usanifu, ujenzi na uendeshaji wa njia ya waya.

2.2. Misingi ya usalama

Njia za waya zote zitasanifiwa, kusimikwa na kuendeshwa kwa mujibu wa misingi ifuatayo:-

— kuondoa au kupunguza hatari kwa njia ya muundo na sehemu ya usalama,

— kufafanua na kutekeleza hatua zote muhimu za kulinda dhidi ya hatari ambazo haziwezi kuondolewa na sehemu ya muundo na usalama,

— kufafanua na kutekeleza tahadhari zinazopaswa kuchukuliwa ili kudhibiti hatari zilizobaki.

2.3. Kuzingatia masuala ya nje

Ubunifu na ujenzi wa njia za waya utaimarisha utendakazi salama kwa kuzingatia aina ya usimikaji wa njia ya waya, asili na vipengele vya muundo vya eneo ambalo imewekwa, masuala ya anga na hali ya hewa pamoja na miundo na vizuizi vinavyowezekana na vilivyo karibu..

2.4. Vipimo

Ufungaji wa njia ya waya utapimwa, kubuniwa na kujengwa ili kuhimili - kwa kiwango cha kutosha cha usalama, mikazo yote inayopatikana chini ya hali zote zinazoonekana, pamoja na zile zinazotokea wakati hazifanyi kazi, na kuzingatia haswa athari za nje, athari za nguvu na uchakavu, matukio, wakati wa kuzingatia sheria zilizokubaliwa, hasa juu ya uchaguzi wa vifaa.

2.5. Kuundwa

2.5.1. Ufungaji wa njia ya waya utaundwa na kujengwa kwa njia ambayo itahakikisha kuwa zinaweza kuunganishwa kwa usalama na kuwekwa mahali pake..

2.5.2. Vipengele vya usalama vitaundwa ili kufanya makosa ya kusanyiko yasiwezekane, ama kama matokeo ya ujenzi au kwa njia ya alama zinazofaa kwenye vifaa vyenyewe..

2.6. Ubora wa usimikaji wa njia ya waya

2.6.1. Vipengee vya usalama vitahakikisha kwamba, kwa kila hali, uadilifu wao wenyewe wa uendeshaji na/au usalama wa usakinishaji wa njia ya waya unahakikishwa, kama inavyofafanuliwa katika uchanganuzi wa usalama uliotolewa katika Kifungu cha 8, ili kushindwa kwao kusiwe na uwezekano mkubwa na kwa kutosha. ukingo wa usalama.

2.6.2. Ufungaji wa njia ya waya utaundwa na kujengwa kwa njia ambayo itahakikisha kwamba, wakati wa uendeshaji wake, kushindwa kwa sehemu yoyote ambayo inaweza kuhatarisha usalama, inafikiwa na hatua inayofaa kuchukuliwa kwa wakati unaofaa..

2.6.3. Vipengele vya usalama ambavyo vimejumuishwa katika usimikaji wa njia ya waya kama vipuri vitatimiza mahitaji muhimu ya Kanuni hizi na masharti yanayohusiana na mwingiliano mzuri na sehemu zingine za usimikaji wa njia ya waya.

2.6.4. Tahadhari maalum zitachukuliwa kulinda njia ya waya pamoja na watu dhidi ya madhara ya radi.

2.7. Vifaa vya usalama

2.7.1. Kasoro yoyote katika usimikaji wa njia ya waya ambayo inaweza kusababisha kushindwa kuhatarisha usalama itatambuliwa, inapowezekana, kuripotiwa na kuchakatwa na kifaa cha usalama. Hali hiyo hiyo itatumika kwa tukio lolote la nje linaloonekana kwa kawaida ambalo linaweza kuhatarisha usalama.

2.7.2. Itawezekana wakati wote kuzima njia ya waya mwenyewe.

2.7.3. Baada ya njia ya waya kuzimwa na kifaa cha usalama, haitawezekana kuiwasha upya isipokuwa hatua zinazofaa zimechukuliwa..

2.8. Matunzo

Usimikaji wa njia ya waya utaundwa na kujengwa ili kuwezesha matengenezo ya kawaida na shughuli za ukarabati na taratibu kutekelezwa kwa usalama..

2.9. Kuzuia uchafuzi

Usimikaji wa njia ya waya utabuniwa na kujengwa kwa njia ambayo itahakikisha kuwa uchafuzi wowote wa ndani au wa nje unaotokana na gesi zenye sumu, utoaji wa kelele au mitetemo iko ndani ya mipaka iliyowekwa..

3. Mifumo midogo ya njia ya waya

Ufungaji wa njia ya waya umegawanywa katika miundombinu na mifumo midogo iliyoorodheshwa hapa chini:

3.1. Waya na maungio ya waya.

- Viendeshaji and breki.

3.2. Vifaa vya kiufundi:

- Gia za kutembeza waya.
- Mashine ya kusimamisha
- Laini.

3.3. Magari:

- Mabehewa, siti au vifaa vya *drag*.
- Gia ya kuning’iniza.
- Gia ya kuendesha.
- Maungio ya kwenye waya.

3.4. Vifaa vya umeme:

- Vifaa vya ufatilitaji, udhbiti na usalama.
- Vifaa vya mawasiliano na teknolojia ya habari.
- Vifaa vya kinga ya radi.

3.5. Vifaa vya uokozi:

- Vifaa vya uokozi visivyohamishika.
- Vifaa vya uokozi vinavyohamishika.

4. Mahitaji ya miundombinu

4.1. Mpangilio, Kasi na Umbali Kati ya Magari

4.1.1. Ufungaji wa njia ya waya utaundwa kufanya kazi kwa usalama kwa kuzingatia sifa za ardhi na mazingira yake, hali ya anga na hali ya hewa, miundo na vizuizi vyovyote vilivyo karibu na ardhi au angani kwa njia ambayo inaweza kusababisha. hakuna kero au kusababisha hatari yoyote chini ya hali yoyote ya uendeshaji au huduma au katika tukio la operesheni ya kuokoa watu.

4.1.2. Umbali wa kutosha utadumishwa kwa upande na wima kati ya magari, vifaa vya kukokotwa, , nyaya, n.k., na miundo na vizuizi vinavyowezekana vilivyo karibu na ardhi au angani, kwa kuzingatia harakati ya wima, ya *longitudinal* na ya pembeni. nyaya na magari au vifaa vya kuvuta chini ya hali mbaya zaidi ya uendeshaji inayoonekana.

4.1.3. Umbali wa juu kati ya magari na ardhi utazingatia asili ya usimikaji wa njia ya waya, aina ya magari na taratibu za uokoaji. Katika kesi ya magari ya wazi pia itazingatia hatari ya kuanguka pamoja na vipengele vya usalama vinavyohusishwa na umbali kati ya magari na ardhi.

4.1.4. Kasi ya juu ya magari au vifaa vya kuvuta, umbali wa chini kati yao na kuongeza kasi na utendaji wa breki itachaguliwa ili kuhakikisha usalama wa watu na uendeshaji salama wa ufungaji wa cableway..

4.2. Vituo na vitu kwenye laini

4.2.1. Vituo na miundo kando ya mstari itaundwa, itasimikwa na kuwekewa vifaa ili kuhakikisha uthabiti. Wataruhusu mwongozo salama wa nyaya, magari na vifaa vya kukokotwa na kuwezesha matengenezo kufanywa kwa usalama chini ya hali zote za uendeshaji.

4.2.2. Maeneo ya kuingia na kutoka kwa usimikaji wa njia ya waya yataundwa ili kuhakikisha usalama wa trafiki ya magari, vifaa vya kukokotwa na watu. Harakati za magari na vifaa vya kuvuta kwenye vituo vitakuwa na uwezo wa kuchukua nafasi bila hatari kwa watu, kwa kuzingatia ushirikiano wao unaowezekana kwa harakati zao.

5. Vifaa vya kiufundi na umeme

5.1. Waya na viambata vyake

5.1.1. Hatua zote zitachukuliwa kwa kuzingatia ukuaji wa teknolojia:

— kuzuia kukatika kwa waya au viambata vyake,

— kuzuia udogo na ukubwa wa kuvutika kwao,

— kuhakikisha vimewekwa kwa usalama kwenye maungio yao na kuzuia ajali,

— kuviwezesha kufatiliwa.

5.2. Uendeshaji

Mfumo wa uendeshaji wa njia ya waya utakuwa wa utendaji na uwezo unaofaa, uliorekebishwa kwa mifumo na njia mbalimbali za uendeshaji..

5.3. Uendeshaji wa dharua

Njia ya waya itakuwa na kifaa cha uendeshaji cha dharua chenye nishati ya kujitegemea.

5.4. Kusimama

5.3.1. Katika hali ya dharura, itawezekana kuzima njia ya waya na/au magari wakati wowote, chini ya hali mbaya zaidi katika suala la mzigo ulioidhinishwa na mshikamano wa kapi wakati wa operesheni.

5.3.2. Thamani za upunguzaji kasi zitakuwa ndani ya mipaka ya kutosha iliyowekwa kwa njia ya kuhakikisha usalama wa watu na tabia ya kuridhisha ya magari, nyaya na sehemu zingine za njia ya waya.

5.3.3. Katika eneo lote la njia ya waya kutakuwa na mifumo miwili au zaidi ya breki, kila moja yenye uwezo wa kusimamisha njia ya waya, na kuratibiwa kwa njia ambayo inabadilisha kiotomatiki mfumo amilifu wakati ufanisi wake hautoshi.

5.3.4. Mfumo wa mwisho wa breki wa njia ya waya utafanya kazi karibu iwezekanavyo na waya ya kuvuta. Masharti haya hayatumiki kwa lifti za kuburuta.

5.3.5. Ufungaji wa njia ya waya utawekwa kibano kinachofaa na utaratibu wa kufunga ili kulinda dhidi ya kuwashwa tena mapema.

6. Vifaa vya udhibiti

Vifaa vya kudhibiti vitaundwa na kujengwa ili viwe salama na vya kutegemewa, kuhimili mikazo ya kawaida ya uendeshaji na mambo ya nje kama vile unyevu, joto kali au kuingiliwa kwa sumakuumeme na ili kutosababisha hali hatari, hata katika tukio la hitilafu ya uendeshaji..

6.1. Vifaa vya mawasiliano

Vifaa vinavyofaa vitatolewa ili kuwawezesha wafanyakazi kuwasiliana wakati wote na kuwajulisha abiria katika dharura..

7. Magari na vifaa vya kuvuta

7.1. Magari na/au vifaa vya kukokotwa vitaundwa na kuwekwa kwa njia ambayo chini ya hali inayoonekana ya uendeshaji hakuna abiria au mfanyakazi anayeweza kuanguka au kukutana na hatari nyingine yoyote..

7.2. Vipimo vya magari na vifaa vya kukokotwa vitapimwa na kujengwa ili: visiharibu waya, au kuteleza, isipokuwa pale ambapo utelezi hauathiri sana usalama wa gari, kifaa cha kukokota, chini ya hali mbaya zaidi..

7.3. Milango ya gari (kwenye magari, cabins) itaundwa na kujengwa kwa njia ambayo itawezesha kufungwa na kufunga kwa usalama. Sakafu na kuta za gari zitaundwa na kujengwa ili kuhimili shinikizo na mizigo inayoletwa na abiria na wafanyikazi..

7.4. Gari litawekewa vifaa vya kuimarisha wafanyakazi wa uendeshaji ili kutekeleza kazi yake kwa usalama wakiwa ndani,

7.5. Magari na/au vifaa vya kukokotwa na, haswa, mifumo yao ya kusimamishwa itaundwa na kuwekwa ili kuhakikisha usalama wa wafanyakazi wanaowahudumia kulingana na sheria na maagizo yanayofaa..

7.6. Katika kesi ya magari yenye vifaa vya kuunganishwa, hatua zote zitachukuliwa ili kusimamisha, bila hatari kwa abiria au wafanyikazi wanaoendesha.,

— - wakati wa kuondoka, gari lolote ambalo kufaa kwake kumeunganishwa kwa njia isiyo sahihi kwenye waya

— - wakati wa kuwasili, gari lolote ambalo kifaa chake hakijakatwa; na

— - kuzuia gari kuanguka.

7.7. Mipangilio ya njia ya waya ambayo magari yake yanaendeshwa kwenye njia isiyobadilika (kama vile magari ya starehe na magari ya waya ya kamba nyingi) itawekewa kifaa cha breki kiotomatiki kwenye njia, wakati uwezekano wa kukatika kwa waya hauwezi kutengwa ipasavyo.

7.8. Iwapo hatari zote za kuharibika kwa gari haziwezi kuondolewa kwa hatua zingine, gari litawekwa kifaa cha kuzuia mteremko ambao huwezesha gari kusimamishwa bila hatari kwa watu..

8. Vifaa vya abiria na wafanyakazi waendeshaji

8.1. Ufikiaji wa maeneo ya kupandia na kutoka katika maeneo ya kuteremka na upandaji na uteremshwaji wa abiria na wafanyakazi wa uendeshaji utapangwa kwa kuzingatia mwendo na usimamishaji wa magari kwa njia ambayo itahakikisha usalama wa abiria na wafanyikazi, haswa katika maeneo ambayo kuna hatari ya kuanguka.

8.2. Ni lazima iwezekane kwa watoto na watu wenye ulemavu kutumia njia ya waya kwa usalama ikiwa mipangilio ya njia ya waya imeundwa kwa ajili ya usafiri wa watu kama hao.

9. Uendeshaji

9.1. Usalama

10.1.1. Masharti na hatua zote za kiufundi zitachukuliwa ili kuhakikisha kuwa mpangilio wa njia ya waya unatumiwa kwa madhumuni yaliyokusudiwa kulingana na maelezo yake ya kiufundi na hali maalum ya uendeshaji na kwamba maagizo ya uendeshaji salama na matengenezo yanafuatwa.

10.1.2. Wafanyakazi wanaohusika na miundombinu ya njia ya waya watapewa nyenzo zinazofaa na watakuwa na uwezo wa kutekeleza kazi hiyo.

9.2. Usalama wakati njia ya waya imesimama

Masharti na hatua zote za kiufundi zitachukuliwa ili kuhakikisha kuwa abiria na wafanyakazi wa uendeshaji wanaweza kuletwa katika hali salama ndani ya muda uliowekwa unaofaa kwa aina ya njia ya waya na mazingira yake wakati mpangilio wa njia ya waya umezimwa na hauwezi kuanzishwa upya mara moja..

9.3. Vifungu vingine maalum kuhusiana na usalama

9.3.1. Maeneo ya kazi na ya kusimama ya waendeshaji

Sehemu zinazohamishika ambazo kwa kawaida zinaweza kufikiwa kwenye vituo zitasanifiwa, kujengwa na kusakinishwa kwa njia ambayo itazuia hatari zozote au, pale ambapo hatari kama hizo zipo, ziwekewe vifaa vya kujikinga ili kuzuia mgusano wowote na sehemu za mpangilio wa njia ya waya. inaweza kusababisha ajali. Vifaa hivyo vitakuwa vya aina ambayo haiwezi kuondolewa kwa urahisi au kutofanya kazi.

9.3.2. Vihatarishi vya Moto

Hatua zitachukuliwa kuhakikisha kuwa athari za moto hazihatarishi usalama wa watu.

9.4. Hatari ya kuanguka

9.4.1. Maeneo ya kazi, ikiwa ni pamoja na yale yanayotumiwa mara kwa mara tu, na ufikiaji wao, yataundwa na kujengwa kwa njia ya kuzuia kuanguka, watu wanaohitajika kufanya kazi au kuzunguka ndani.

9.4.2. Pia watapewa sehemu za kuegemea kwa vifaa vya kinga ya kibinafsi ili kuzuia kuanguka.

JEDWALI LA TISA

(*Limetengenezwa chini ya kanuni ya 27)*

NOTISI YA MAREKEBISHO

Kwa:

…..

Ninakupa notisi kwa mujibu wa Kanuni ya 27, kwamba baada ya siku ………………..kuanzia tarehe ya kupokelewa notisi hii, ninakusudia……………………………………….(***eleza hatua zinazokusudiwa kuchukuliwa kupunguza hatari***) isipokuwa,kabla ya kuisha kwa muda uliowekwa, utetetezi wa kuniridhisha uwe umetolewa kuonyesha hatua ulizochukua kurekebisha usalama au hatua nyingine yoyote iliyochukuliwa kurekebisha mapungufu.

Maeneo yanayohitaji marekebisho ni:

1) …...
2) …...
3) …...
4) …...
5) …...

Imetolewa …………………...……. **tarehe**…........... **ya mwezi** …...................................... **20**……......
Sahihi...
Jina la Mkaguzi....
Tarehe ……...

JEDWALI LA KUMI

____

(*Limetengenezwa chini ya kanuni ya 28)*

NOTISI YA ZUIO

Kwa:
………………………………………
………………………………………
………………………………………

Kwa mujibu wa kanuni ya 28, unataarifiwa ya kuwa, kuanzia tarehe ………… ya mwezi……….,……….. unazuiwa kuendelea kutoa huduma ya……………………………………………………… hadi mambo ambayo yalisababisha hatari hizo yamerekebishwa kwa kuiridhisha Mamlaka.

Sababu za zuio ni:

(1) ………………………………………………………………………………….............
(2) ………………………………………………………………………………….............
(3) ………………………………………………………………………………….............
(4) ………………………………………………………………………………….............
(5) ………………………………………………………………………………….............

Imetolewa …………………...……. **tarehe**…......... **ya mwezi** …...................................... **20**……......
Sahihi...…..........
Jina la Mkaguzi....
Tarehe ……...…...................

Dodoma

………………………, 2024

MAKAME MNYAA MBARAWA

Waziri wa Uchukuzi